

Nincs örököse Vuknak, Szaffinak és a Mézga családnak

Veszélyben a magyar rajzfilm

Eltűntek az utóbbi évtizedben a hazai tévékből az új magyar rajzfilmek – ilyenek ugyanis a pénzühiány miatt szinte egyáltalán nem készülnek. Nemzetközi hírnevű animációs filmgyártásunk akkor tud talpra állni, ha támogatást és megrendeléseket kap a köztévétől.

A napokban ért véget a szegedi Grand Caféban rendezett animációs filmfesztivál, ahol a közönség magyar, francia és kínai alkotásokból csemegézhetett. A sokak kedvencévé vált Magyar Népmesék legutóbbi, hatodik sorozatának teltházás vetítésén díszvendég volt Horváth Mária rendező és Mikulás Ferenc, a hazai animáció fellegvárának számító Kecskemétfilm Kft. vezetője, akik a műfaj mostoha sorsáról is beszéltek.

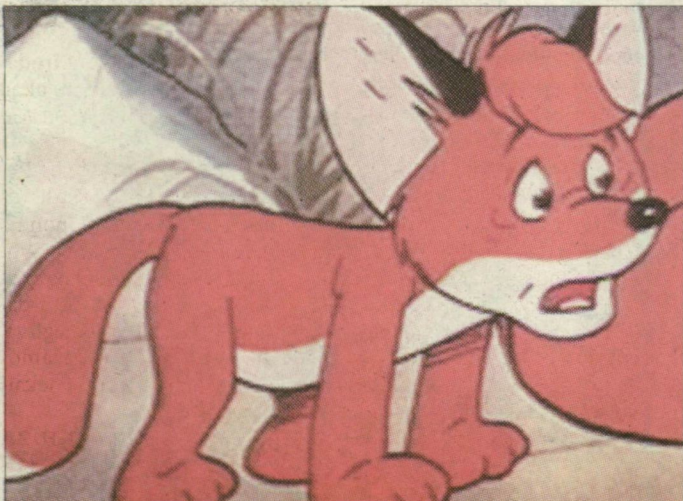
A producer-igazgató az animációs film finanszírozási problémáival magyarázza, hogy manapság eltűntek az egész estés hazai rajzfilmek a televíziókból, amelyek egykor nagy népszerűséget és tiszteletet vívtak ki a műfaj számára. – Remélem, nem tartható már sokáig ez a jatekfilmes sovinizmus. Az összes magyar animációs film támogatására annyi jut egy évben a költségvetésben, amennyi egyetlen játékfilm gyártási költsége – mondja Mikulás Ferenc.

A nagyjából 260 milliós keret kényszerű választást diktál: vagy egyetlen másfél órás produkció készül el, vagy több rövidebb. A rajzfilmes, ha meg akar élni, külföldi bérmunkákat vállal, ám csak a szakmai tudásuk az áru, az ötleteikre nem vevők.

A magyar tévében a külföldi rajzfilmek dőmpingjével találkozni. Olcsóbb ezeket megvenni egy csatornának, mint koprodukciós partnerként beszállni a hazai gyártásba. A gondok ellenére is kivított külföldi és hazai sikerek – legutóbb például a Nyóckeré – mellett derülásra adhat okot, hogy „új népművészetként” a számítógép segítségével már kiskamaszok is tudnak rövidebb, egyszerűbb animációs filmet készíteni. – Az animáció lehetőségei végtelenek, mivel általánosabb formanyelvű, mint az írás: legyen szó akár oktatásról, akár viccről, akár novelláról vagy regényről – vallja bizakodóan a műfaj jövőjéről a filmes szakember.

Sorra kapja az utóbbi két évben a kínai és japán díjakat a Magyar Népmesék sorozat rendezője, Horváth Mária, aki éppen Lázár Ervin nagy sikerű Négyzetletű kerekderőjét készülő rajzfilmre vinni. Mint mondja, a sorozatnak tervezett új produkcióból mindössze egy epizód elkészítésére nyert pénzt – a többire újfent pályázni kell. Az egzisztenciális bizonytalanságot szerinte az oldhatná föl, ha a közszolgálati ténének kötelezettséget kellene vállalnia arra, hogy évi néhány sorozatot rendeljen a hazai alkotóktól. – Nem állami alamizsnát, hanem megrendeléseket kérünk a döntéshozóktól, hogy dolgozhassunk. A magyar animáció nemzeti kincsünk, ami nagy hírnevet hozott az országnak: nem szabad tétlenül nézni, hogy külföldi bérmunkákba merülve tűnjön el a hazai rajzfilmkészítés – hangsúlyozta a rendező.

TOMBÁCZ RÓBERT

Örökösre vár a Vuk is

Napszámosa gyújtotta fel az idős asszony tanyáját

Bordányi ház, tűz, néző

Akkor is a tanyáján akar élni az a hetvenéves bordányi asszony, ha agyonüti a napszámosa, aki a múlt héten kishíján felgyújtotta a házat. Az 58 éves férfit egyelőre Szegeden tartják fogva.

„Rendőrségi hír: Zsarolás bűncselekmény elkövetésének kísérlete és rongálás gyanúja miatt eljárást indított a Szegedi Rendőrkapitányság – őrizetbe vétele mellett – egy 58 éves bordányi férfi ellen, aki egy bordányi tanyán élő asszonytól 500 forintot követelt. Miután a nő nem adta oda a kért összeget, a zsaroló a ház felgyújtásával fenyegette meg. Mivel az asszony továbbra sem tett eleget a követelésnek, a zsaroló felgyújtotta a tanya mögötti szalmabálát. A tűz átterjedt az ingatlan mezőgazdasági épületei mellett a kerítésre is. Szakértők szerint 150 ezer forint kára keletkezett a tulajdonosnak. A férfi tettét követően elmenekült. A rendőrök a közeli kukoricásban találták meg.”

Megjárom! Felgyújtalak!

- Adjál pénzt!
- Nem adok.
- Nem adsz pénzt?
- Nem.

– Megjárom! Felgyújtalak!

A bordányi tanyán élő asszony nem akart vitatkozni a déli órákra már tökrészes napszámosával, így azt a gyakorlatot folytatta, ami korábban bevált Jani ellen – eltűnt a szem elől. Őt ne ócsárolja, szidja káromkodva egy olyan ember, akinek évek óta ételt, szállást és alkalomadtán pénzt is adott. Mancinén a kertbe menekült, babot szedett, amikor meglátta, hogy napszámosa gázgyújtóval a kezében elindul a szalmabála felé. Pár pillanattal később óriási lángon égett a száz bálából álló kazal, amelynek tövében meggyuladt az ötven mázsa tűzifa is. Az erős szél miatt a tűz gyorsan átterjedt a kukoricával teli görérra és belekapott a disznóól hengerfáiba. A malacok visítottak, a palatető durrogott a hőtől. Jani pedig, mint aki jól végezte dolgát, lefeküdt a közeli kukoricatábla szélén – onnan nézte a tüzet. Azt mondta, amikor megtalálták, hogy „csak megviccelte a Mancit.”

Tudta, hogy ingyen élhet

– Óriási szerencse, hogy a faluban voltunk a párommal, amikor a szomszédok telefonáltak, hogy ég az anyám háza – mondta Mancinén Bordányban élő lánya, aki azonnal kocsiba pattant, hogy a tűzoltók kiérkezéséig oltsa a tüzet. Szerinte tíz percen múlt, hogy a lángok nem terjedtek át a lakóépületre. A tűz erejét mutatja, hogy még a szomszéd gyümölcsfái is megpörkölődtek. A fiatal asszony szerint a Dombóvár környékéről származó Jani – aki csak néhány hónapja kap nyugdíjat – éveken át kitartatta magát az anyjával, akit egyszer úgy megvert, hogy látetelet is vetek róla. Ám hiába jelentették fel a férfit, semmi sem történt. Azt mondták nekik a rendőrök, hogy oldják meg egymás között. Többször kérték a napszámost, hogy menjen el a ház-

A tüzeset után egy héttel még erős füstszag terjengett a tanyán. Mancinén nem tudja, mi lesz vele, ha kiengedik a férfit

Fotó: Szabó C. Szilárd

tól, még pénzt is adtak neki, de két-három hét csavargás-züllés után újra feltűnt a bordányi tanyán – „mert tudta, hogy itt ingyen lehet élni.” Mancinén lánya szerint Jani mindig kihúzta magát a komoly férfimunkák alól, helyette ivott, tört-zúzott a házban, és pocskondiázta az anyját. A fiatal nő szerint nemcsak ő, de mások is úgy vélik a faluban, hogy nem normális a férfi. Kiss Attila hőzöngős, agresszív embernek ismeri Janit, akit – a fiatal asszony kérésére – már többször leállított, mert részegen neki akart menni Mancinénnek.

Jani aznap 3000 forintot kért a hetvenéves asszonytól azzal, hogy elmegy Szegedre szórakozni. Később már 500-zal is beérte volna. Az asszony nem adott neki pénzt, mert látta, már eleget ivott. – Csak napszámosom volt, más közünk nem volt egymáshoz. A korom-

miatt többször a fejemhez vágta: miért nem döglök már meg – mondta, sírós hangon az asszony.

A falu adhat biztonságot

Mancinén nem tudja, mi lesz vele, ha kiengedik a férfit. A lánya azt javasolta, hogy adja el a házat, és költözzön be hozzájuk a faluba, mert ott biztonságban lesz. Mancinén sírva fakad, kézfejjével törölgeti könnyeit: – Nem akarok innen elmenni. Harmincöt éve élek ezen a tanyán, amit nagyon szegényen a semmiből építettünk fel a férjemmel. Itt szeretnék, itt akarok élni akkor is, ha agyonütnék. Nem tudom, hogyan lehet megoldani, hogy ne kelljen innen elmennem, de rettegtem se kelljen attól, hogy megölnek.

SZ. C. SZ.

Szigorították a szerencsejáték-törvényt

Fiatalkorú csak tombolán nyerhet

A megszigorított szerencsejáték-törvény értelmében akár egymillió forintra is büntethető az a tulajdonos, akinek játéktérmet fiatalkorú látogatja. A 18 év-nél fiatalabbak nem vásárolhatnak sem lottót, sem kaparós sorsjegyet.

„A szerencsejátékban 18 év aluli személyek nem vehetnek részt!” – hívja fel több falragasz a betérők figyelmét Szegeden, a Széchenyi téri lottózóban. A gyerekek és fiatalok kizárása a szerencsejátékokból nem újdonság, erről az ide vonatkozó törvény már korábban rendelkezett. November 1-jétől a jogszabály tovább szigorított: nagyobb figyelmet fordít a kiskorúak védelmére.

– Előfordul, hogy a szülők elküldik a lottózóba a gyerekeket, töltsék ki a szelvényt, és adják fel – mondta Gál Sándorné, a Széchenyi téri lottózó fiókvezetője. – A gyerekek ilyen esetekben dolguk végezetlenül mennek el, nem szolgálhatjuk ki őket. Nem adhatunk el nekik kaparós sorsjegyet sem.

Egyébként korábban is ez a szabály volt érvényben – tudtuk meg a Szerencsejáték Rt. régióvezetőjétől, Siska Andrástól. Néhány évvel ezelőtt, amikor elindult sporttal kapcsolatos, legújabb játékok, az igazgatóság egy belső rendelet-

ben nyomtatékosította munkatársai körében: a gyerekeket nem szolgálhatják ki. A szerencsejáték ugyanis mentálhigiénés problémákat okozhat, szenvedéllyel is válhat.

További újdonság, hogy ezentúl fiatalkorúaknak szóló sajtótermékekben sem szabad szerencsejátékot reklámozni. A játéktérmetekre is új szabályozás vonatkozik: ha az adott egységet fiatalkorú is látogatja, az

A szülők hiába küldik el a lottózókba a gyerekeket, a 18 év alattiakat nem szolgálhatják ki

Fotó: Schmidt Andrea

KÜLFÖLDI FOGADÓIRODÁK

Külföldi fogadóirodák – elvileg – eddig sem tevékenykedhettek Magyarországon. Mostantól azonban nemcsak ezeket, hanem a nyereményeket átutaló bankokat, valamint a külföldi szerencsejátékok reklámozóit is büntetik – akár 10 millió forintra.

akár egymillió forintjába is kerülhet a tulajdonosnak. – Köztudott, hogy a játéktérmetekbe leginkább a kamaszkorú fiúk járnak. Mindenütt úgy oldják meg ezt a problémát, ahogy akarják – mondta az egyik játéktérmet neve elhallgatását kérő munkatársa. – A legtöbb pénzt a tinik hozzák, ezért vannak olyan helyek, ahol senkitől nem kérnek személyi igazolványt.

A játékgépeket üzemeltető szórakozóhelyeken – ahogyan a lottózókban is – a játékszenvedély káros hatásaira is kell figyelmeztetni a játékosokat. Ennek hiányában akár hárommillió forintra is büntethetik az üzlet vezetőjét, illetve tulajdonosát.

NYEMCSOK ÉVA

110 éves az áramszolgáltatás

Szegeden 1895-ben borultak villanyfénybe az utcák. A Dé-mász Rt. a 110 éves évfordulón az egykori főmérnökről, Hörömpő Józsefről nevezte el az északi alállomását.

A dél-magyarországi településeken – így Szegeden is – 110 évvel ezelőtt gyulladtak fel az első utcai lámpák. Ezt követően a lakásokba, majd a 60-as években a tanyákra is bevezették a villanyt. A Dé-mász Rt. – az országban egyedi kezdeményezésként – a társaság egy-egy meghatározó műszaki munkatársáról nevezi el ipari létesítményeit. Szegeden, az északi alállomáson tegnap avatták Hörömpő József emléktábláját. A cég egykori mérnökének szerepe volt a tanyavillamosításban, valamint a fiatalok oktatásában: ő indította el a Dé-mász villanszerelő tanműhelyét. Az emléktábla tegnap avatásán részt vett a fia, Hörömpő Zoltán, aki a 750 ezer fogyasztót kiszolgáló társaság egyik leányvállalatát vezeti.

NY. É.